

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ЗАПОВЕД

№ *РДМ-1773*

гр. София, *31.08*.....2018 г.

На основание чл. 5, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 1 от Устройствения правилник на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ)

НАРЕЖДАМ:

Изменям Инструкцията за предприемане на мерки при положителни резултати за Салмонела при птици, Приложение VI към Заповед № РД 11-2489 от 15.12.2016 г.

Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на д-р Георги Чобанов – директор на дирекция ЗХОЖКФ при ЦУ на БАБХ.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на директорите на ОДБХ и на директора на дирекция ЗХОЖКФ за сведение и изпълнение.

Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

Приложение VI към Заповед № РД 11-1773/31.08. 2018 год. на Изпълнителния директор на БАБХ

**ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА МЕРКИ
ПРИ
ПОЛОЖИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ ЗА САЛМОНЕЛА ПРИ ПТИЦИ**

I. ЗАКОНОВА УРЕДБА

- Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД), обнародван в ДВ бр. 87, от 01.11.2005 г., в сила от 02.05.2006 г.
- **Наредба 9/28.01.2006** за мониторинга на зоонозите при тяхната профилактика, ограничаване и ликвидиране (Публикувана в Държавен вестник, бр. 15 от 17.02.2006), транспонираща **Директива 2003/99/ЕС от 19.11.2003** за мониторинг на зоонозите и зоонозните инфекциозни агенти, изменящ Решение на Съвета 90/424/ЕЕС и отменящ Директива на Съвета 92/117/ЕЕС.
- **Регламент (ЕО) № 2160/2003** относно контрола на салмонела и други специфични агенти, причиняващи зоонози, които присъстват в хранителната верига и актовете по прилагането му;
- **Регламент (ЕК) № 200/2010** от 10 март 2010 г, изменящ Регламент (ЕС) No 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно целта на Общността за намаляване на разпространението на *Salmonella* серотипове при възрастни разплодни стада от видовете на *Gallus Gallus*.
- **Регламент (ЕС) No 517/ 2011** от 25 май 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на целта на Съюза за намаляване на разпространението на някои салмонелни серотипове сред кокошките носачки от вида *Gallus gallus* и за изменение на Регламент (ЕО) № 2160/2003 и Регламент (ЕС) № 200/2010 на Комисията.
- **Регламент (ЕС) No 1177/ 2006**, прилагащ Регламент (ЕС) No 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета в частта му относно изискванията за употреба на специфични методи за контрол в рамката на националните програми за контрол на салмонелозата при домашните птици;
- **Регламент на Комисията (ЕК) № 1237/2007**, изменящ Регламент (ЕС) No 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета, както и Решение 2006/2003 в частта им, относно изискванията за предлагане на пазара на яйца от заразени със Салмонела стада на кокошки носачки;
- **Регламент (ЕК) № 213/2009** от 18 март 2009 г, изменящ Регламент (ЕС) No 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета, както и Регламент (ЕС) № 1003/2005 частта им, отнасяща се за контрола и изследванията за *Salmonella* в разплодни стада от видовете на *Gallus Gallus* и пуйки.
- **Регламент (ЕС) No 200/2012** от 8 март 2012 относно целта на Общността за намаляване на *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium в птичи стада бройлери, предвидена в Регламент (ЕО) № 2160/2003 на ЕП и на Съвета.
- **Регламент (ЕС) № 1190/2012** на Комисията от 12 декември 2012 година относно целта на Съюза за намаляване на *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium в стадата от пуйки, предвидена в Регламент (ЕО) № 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета;
- **Регламент (ЕО) № 178/2002** на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните;
- **Регламент (ЕО) № 183/2005** на Европейския парламент и на Съвета от 12 януари 2005 година за определяне на изискванията за хигиена на фуражите.

II. ОТГОВОРНОСТИ

В прилагане на мерките при положителен резултат за салмонела при развъдни стада, кокошки носачки, бройлери, пуйки за разплод и угояване участват:

1. Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение на животните и контрол на фуражи” в Централно управление (ЦУ) на БАБХ има следните отговорности:

1.1 координира и ръководи изпълнението на мерките по Програмите за контрол на Салмонела при птици с оглед ограничаване риска от разпространение на Салмонела, чрез директна консумация на непреработено термично птиче месо от положителни за Салмонела от целевия вид стада.

1.2. информира и координира изпълнението на мерките по т.1.1 с Дирекция „Контрол на храните“ при ЦУ на БАБХ за съмнение и/или потвърден резултат положителен за Салмонела целиви вид при птици и/или в люпилня.

2. Дирекция „Контрол на храните“ при ЦУ на БАБХ:

2.1 координира и ръководи изпълнението на мерките по Програмите за контрол на Салмонела при птици, с оглед ограничаване риска от разпространение на Салмонела за недопускане за директна консумация на яйца и непреработено термично птиче месо, произхождащо от положителни за Салмонела от целевия вид стада.

2.2 информира и координира изпълнението на мерките по т.1.1 с Дирекция „Здравеопазване и хуманно отношение на животните и контрол на фуражи“ (ЗХОЖКФ) при ЦУ на БАБХ за съмнение и/или потвърден резултат положителен за Салмонела целиви вид при птици и/или в люпилня.

3. Областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ):

3.1. Директорът на ОДБХ координира и ръководи изпълнението на мерките, описани по т. II на ниво ОДБХ.

3.2. отдели „Здравеопазване на животните” (ЗЖ):

1. *Развъдни птици от рода Галус Галус и пуйки за разплод:*

- изпълнява мерки по стъпки 1-6.

- информира и координира действията по стъпка 4 с отдел „Контрол на храните“

2. *Кокошки носачки - от рода Галус Галус*

- изпълнява мерки по стъпки 1-7 ниво ферма и стадо птици

- налага възбрана за движение на птици и яйца, в случай на липса на пакетиращ център във фермата.

- информира и координира изпълнение на мерките по стъпка 4 относно насочване за клане и/или унищожаване на птици и яйца с отдели „Контрол на храните”.

3. *Бройлери от рода Галус Галус и пуйки за угояване:*

- изпълнява мерки по стъпки 1-6 ниво ферма и стадо птици

- информира и координира изпълнение на мерките по стъпка 4 относно насочване за клане и/или унищожаване на птици с отдели „Контрол на храните”.

4. Изпращат в Дирекция ЗХОЖКФ в ЦУ на БАБХ обобщени доклади, съдържащи данните за предприетите действия и приложени административни мерки и сканирани копия на издадените официални документи.

3.3. отдели „Контрол на храните” (КХ)

1. *Развъдни стада и пуйки за разплод*

- информират и координира действията по стъпка 4 с отдел ЗЖ относно доставени за клане птици

2. *Кокошки носачки - от рода Галус Галус*

- налагат възбрана за допускане на яйца в пакетиращи центрове, в които не са осигурени условия за предотвратяване на кръстосано заразяване с яйца от здрави стада.

3.- информират и координира действията по стъпка 4 с отдел ЗЖ според това осигурени ли са в пакетиращия център условия за предотвратяване на кръстосано заразяване с яйца от здрави стада и контролират прилагането на мерките, спрямо яйцата по стъпка 4 в пакетиращите центрове и доставените за клане птици (координация между отдели ЗЖ и КХ за получени от фермата и влезли в пакетиращия център яйца с оглед недопускане на яйца категоризирани в кат.Б за директна

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

консумация. Информират отдели ЗЖ дали в пакетърация център са осигурени условия за предотвратяване на кръстосано заразяване с яйца от здрави стада и контролират прилагането на мерките, спрямо яйцата по стъпка 4 в пакетиращите центрове).

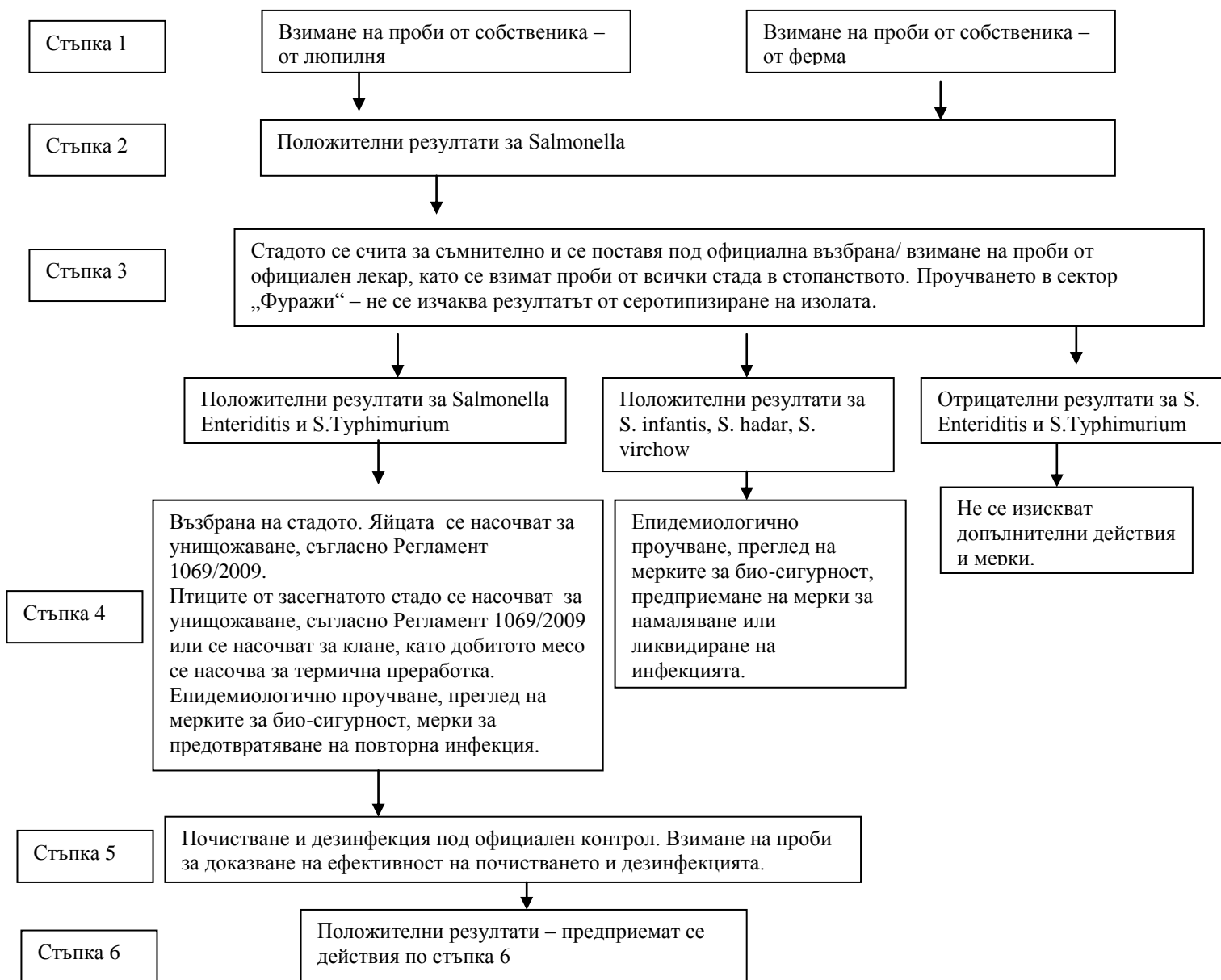
3. Бройлери от рода *Галус Галус* и пуйки за угояване:

- информира и координира изпълнение на мерките по стъпка 4 относно доставени за клане птици от отдел ЗЖ

4. Изпращат в Дирекция ЗХОЖКФ и Дирекция КХ в ЦУ на БАБХ обобщени доклади, съдържащи данните за предприетите действия и приложени административни мерки и сканирани копия на издадените официални документи.

III. МЕРКИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ПРЕДПРИЕМАТ ПРИ ПОЛОЖИТЕЛНИ ЗА САЛМОНЕЛА РЕЗУЛТАТИ

РАЗВЪДНИ ПТИЦИ ОТ РОДА ГАЛУС ГАЛУС И ПУЙКИ ЗА РАЗПЛОД

Стъпки 1-6 ниво ферма и стадо птици се изпълняват от отдел „Здравеопазване на животните“.

Стъпки 4 на ниво клане на птици се изпълняват от отдел „Контрол на храните“.

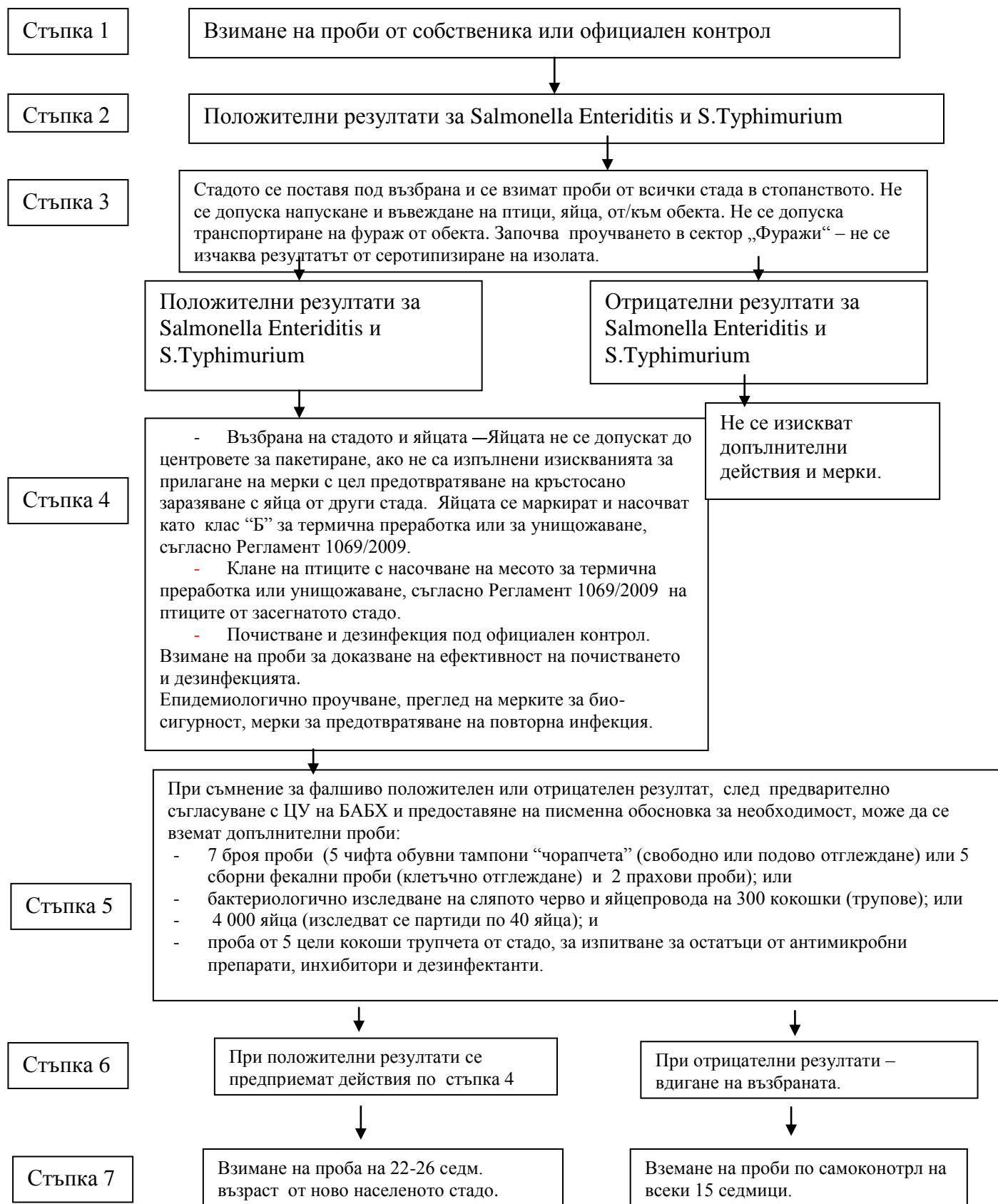

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

КОКОШКИ НОСАЧКИ ОТ РОДА ГАЛУС ГАЛУС

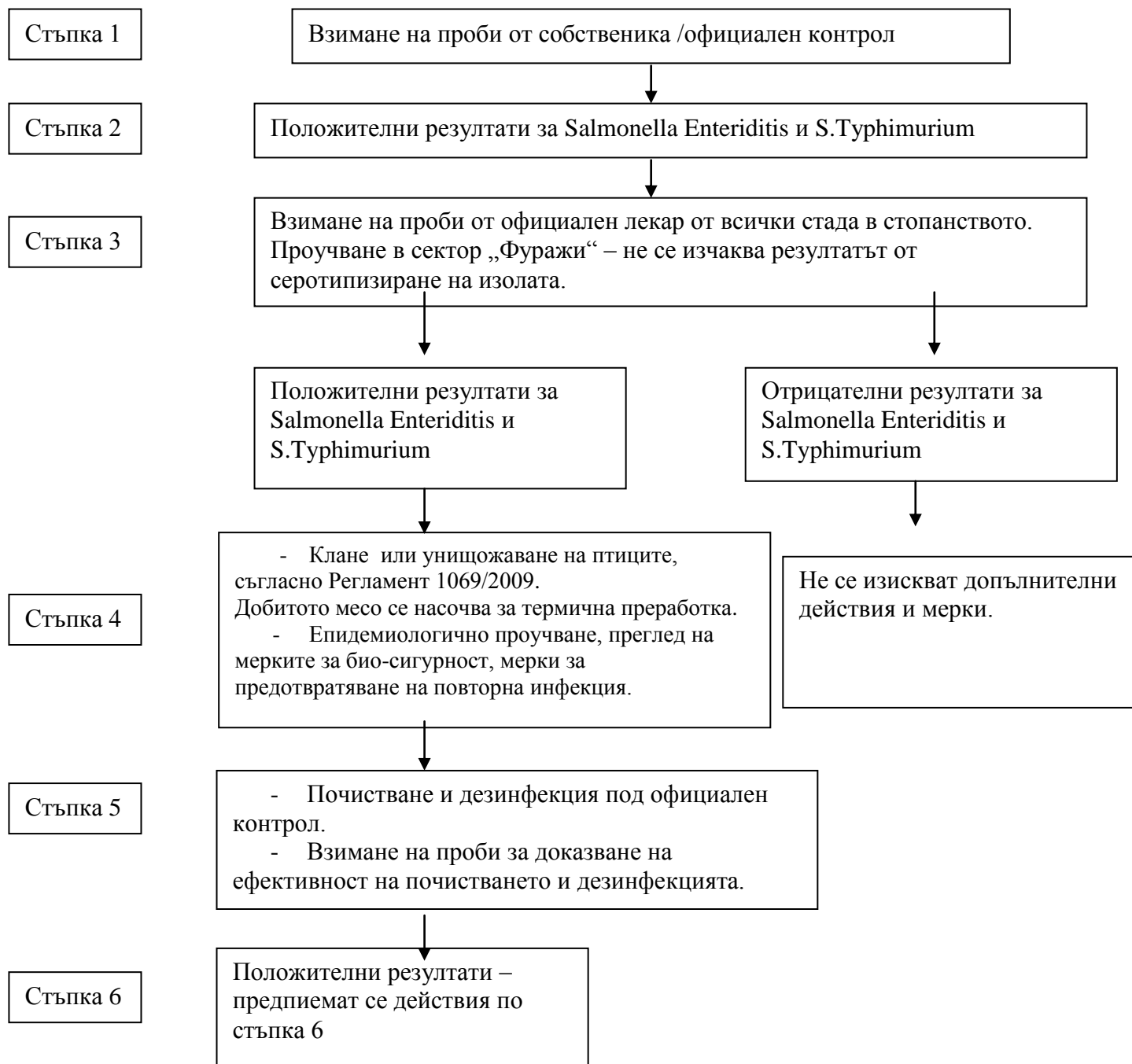

Стъпки 1-7 ниво ферма и стадо птици се изпълняват от отдел „Здравеопазване на животните“.

Стъпки 4 на ниво пакетиращ център за яйца, клане на птици се изпълняват от отдел „Контрол на храните“

БРОЙЛЕРИ ОТ РОДА ГАЛУС ГАЛУС И ПУЙКИ ЗА УГОЯВАНЕ

Стъпки 1-7 ниво ферма и стадо птици се изпълняват от отдел „Здравеопазване на животните“.

Стъпка 4 - на ниво клане на птици и добито месо се изпълняват от отдел „Контрол на храните“

IV. МЕРКИ, КОИТО СЕ ПРЕДПРИЕМАТ В СЕКТОР „ФУРАЖИ“ ПРИ ПОЛОЖИТЕЛНИ ЗА САЛМОНЕЛА РЕЗУЛТАТИ

Инспекторите отговорни за официалния контрол на фуражите извършват проучване в животновъдните обекти след получаването на положителен резултат от анализ за наличие на *Salmonella spp.* За започване на проучването не се изчакват резултатите от серотипизиране на изолата, извършвано в Национален център за безопасност на храните към Национален диагностичен научно-изследователски ветеринарномедицински институт, гр. София.

Действията се предприемат на Стъпка 3 в случай на положителни резултати за наличие на *Salmonella spp.* в проби взети в:

- развъдни птици от рода *Gallus Gallus* и пуйки за разплод;
- кокошки носачки от рода *Gallus Gallus*;
- бройлери от рода *Gallus Gallus* и пуйки за угояване;

В сектор „Фуражи“ се извършва проучване за източника на замърсяване – съгласно Стандартна оперативна процедура „Процедура за предприемане на действия в сектор „Фуражи“ в случай на установяване на *Salmonella spp.*“ – СОП-ЗХОЖКФ-4.

Извършва се разследваща проверка на животновъдния обект. Проверката е в съответствие с чл. 28 от Регламент (ЕО) № 882/2004 и се заплаща от оператора. Елементи от проверката са:

1. Проследяване на наличните във фермата фуражи в съответствие с чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002, във връзка с чл. 24 от Закона за фуражите;

2. Спазване от оператора на изискванията на Регламент (ЕО) № 183/2005 за хигиена на фуражите;

3. При предшестваш официален контрол, установявано ли е наличие на *Salmonella spp.* и какви корективни мерки е предприел операторът;

4. Вземат се проби от наличните фуражи:

- в случай, че в стопанството се произвеждат фуражи от оператор регистриран/одобрен за производство на фуражи за нуждите на собственото животновъдно стопанство – проби се вземат от фуражни суровини и комбинирани фуражи, прахови проби и чрез остъргване на налепи (контрол на хигиената), от транспортната лента, от вътрешността на смесителя, от вътрешността на бункерите преди хранилките и от самите хранилки;

- в случай на ферма по Приложения I и III или само по Приложение III към Регламент (ЕО) № 183/2005 – проби се вземат от фуражни суровини и комбинирани фуражи, от вътрешността на бункерите преди хранилките, от самите хранилки и прахови проби.

5. Извършва се последваща проверка, при наличие на микробиологично замърсяване, което е установено при лабораторен анализ на проба фураж, взета при извършеното проучване. На оператора се връчва копие от протокола за изпитване. Не се прилага чл. 48, ал. 2, т. 2 от Закона за фуражите – салмонелата е замърсител, който е неравномерно разпределен във фуражите. При налични количества от замърсения фураж се налага забрана на същите в съответствие с чл. 32, ал. 2, т. 1 от Закона за фуражите. Операторът трябва да извърши оценка на опасностите и да преразгледа програмата си за самоконтрол.

В случаите когато операторът закупува комбиниран фураж, произведен от друг оператор във фуражния сектор, се извършва разследваща проверка при оператора, произвел комбинирания фураж. Извършва се пълно проследяване на фуража, съгласно чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002, във връзка с чл. 24 от Закона за фуражите.

При необходимост се осъществява хоризонтално взаимодействие с друга/и ОДБХ, в случаите когато производителят на комбинирания фураж е под контрола на друга ОДБХ. При тази проверка се взема проба от фуража (от налични количества/съхраняваната в пробохранилището проба). Проби се вземат от фуражните суровини, които са вложени в комбинирания фураж и прахови проби.

Извършва се проследяване дали от същия комбиниран фураж има доставени количества и на други ферми.

При вземането на проби от фуражи – независимо дали пробата се взема при разследващата проверка или при последваща проверка (в случай на положителен резултат за наличие на *Salmonella spp.* в проба от фураж) трябва да се вземе под внимание, че фуражните суровини са различно рискови по отношение замърсяването със *Salmonella spp.* Всички преработени продукти са рискови, поради вторично замърсяване. Високорискови фуражни суровини са високопротеиновите фуражни суровини – соев шрот и други продукти от соя, рапично семе и продукти произведени при преработката му, слънчогледово семе, фуражни суровини от животински произход, които са разрешени за употреба при хранене на птици – Приложение IV към Регламент (ЕО) № 999/2001. При вземането на проби се отчитат задължително и общата хигиена и наличието на вредители.

Всяка крайна проба се състои от 5 единични проби, които са взети в стерилни пликове. Петте единични проби се поставят в плик DEBASAFE – крайните проби са: за лабораторията, за арбитраж и за собственика.